

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу *КОРНІЙЧУК ЮЛІЇ ВАСИЛІВНИ* «Науково-експериментальне обґрунтування діагностики і профілактики мікроелементозів у кролів», представленій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина галузі знань 21 – ветеринарія

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи. Основна проблема інтенсивного ведення кролівництва – забезпечення високої продуктивності тварин. У вирішенні цього завдання важливе значення має достатня за рівнем і повноцінністю годівля, заснована на знанні фізіологічної потреби тварин в нутрієнтах, серед яких важливе місце займають мінеральні речовини.

У наукових розробках значну увагу приділено вивченню дії різних макро- та мікромінеральних добавок на обмінні процеси організму тварин та птиці і впливу цих добавок на якісні та кількісні показники продукції, що виробляється.

Дослідження зазначених питань у кролів визначає актуальність представленої на рецензування роботи.

Наукова новизна результатів дослідження. Наукова новизна визначається вивченням мікроелементозів в організмі кролиць у період лактації і молодняку на відгодівлі в господарстві, розташованому в біогіохімічній провінції (Київське Полісся), що доповнює знання про елементний статус організму і дозволяє оцінювати перебіг біохімічних процесів у клінічно здорових тварин та доповнює знання щодо етіології і патогенезу хвороб кролів.

Теоретично й експериментально обґрунтовано ефективність профілактики мікроелементозів у кролиць у період лактації за використання біологічно активної добавки «Гуміном плюс», що забезпечує підвищення приростів маси тіла молодняку на відгодівлі.

Практичне і теоретичне значення роботи. Практичне і теоретичне значення роботи пов'язане з розширенням діагностичних можливостей лікаря ветеринарної медицини за мікроелементозів кролів в умовах локалізації

господарства в біогеохімічній провінції (Київське Полісся).

Розроблено, експериментально й теоретично обґрунтовано систему діагностики та профілактики мікроелементозів кролів з використанням біологічно активної добавки «Гуміном-плюс».

Матеріали дисертації впроваджено в умовах господарства і використовуються в науково-дослідній роботі та під час викладання дисциплін у закладах вищої освіти.

Структура дисертаційної роботи. Робота сформована та структурована згідно вимог, викладена на 171 сторінці комп'ютерного тексту, містить передбачені вимогами розділи і складається з анотації, вступу, огляду літератури, основної частини (вибір напрямків досліджень, матеріалів і методів виконання роботи, результати власних досліджень, аналіз та узагальнення одержаних результатів, висновки і пропозиції виробництву), списку використаних джерел, додатків.

У «ВСТУПІ» визначено актуальність обраного напрямку досліджень і стан вивчення проблеми, сформульовано чіткі мету та завдання, визначено об'єкт, предмет та методи досліджень, зазначено наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробацію та публікації за темою дисертаційної роботи.

Розділ «ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ» складається з чотирьох підрозділів, в яких автором висвітлено питання стосовно особливостей біогеохімічної провінції Київське Полісся, есенціальних мікроелементів і їх біологічної ролі в організмі тварин, а також діагностики, лікування і профілактики мікроелементозів у тварин.

При написанні даного розділу Корнійчук Ю. В. продемонструвала кваліфіковане володіння науковою інформацією щодо теми дослідження з глибоким аналізом достатнього об'єму вітчизняної та зарубіжної наукової літератури. З висновку до розділу очевидно, що вивчення досліджуваної проблеми є недостатнім.

У другому розділі описано матеріал та методи виконання роботи із презентацією загальної схеми та етапів досліджень і зазначенням як класичних,

так і новітніх методів досліджень, що дозволяють отримати та об'єктивно оцінити результати роботи.

В основному розділі «РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» послідовно відображена реалізація поставлених завдань. Він складається з чотирьох підрозділів, які присвячені результатам диспансеризації кролів дослідного господарства, дослідженню гематологічних показників та продуктивності кролів за використання різних форм біологічно активної добавки «Гуміном плюс».

У розділі «АНАЛІЗ І УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» автор проводить логічно побудований глибокий аналіз отриманих результатів, зіставляючи отримані дані з даними наукової літератури.

За результатами досліджень зроблено дев'ять науково обґрунтованих висновків, які повністю відображають матеріали дисертаційної роботи, ґрунтуються на отриманих автором фактах і логічно впливають із отриманих результатів дослідження.

«ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ» можуть бути використаними у навчальному процесі та науково-дослідній роботі при підготовці фахівців у закладах вищої освіти, а також фахівцями в практичній роботі.

«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» містить 199 джерел, з яких 113 – латиницею.

«ДОДАТКИ» складаються загалом з 15 документів, включаючи «Список опублікованих праць за темою дисертації» і відбитків сертифікатів учасника конференцій, аналізу раціонів за хімічним складом для кролів на відгодівлі і лактуючих підприємства філії «Антонов-Агро»; дослідження прирості молодняку на відгодівлі новозеландської білої породи на базі підприємства філії «Антонов-Агро», акт про впровадження/використання результатів докторської (кандидатської) дисертаційної роботи у виробництво; договір про співробітництво у сфері досліджень зразків біологічного матеріалу.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій у дисертації. Дисертаційна робота Корнійчук Ю. В. «Науково-експериментальне обґрунтування діагностики і профілактики

мікроелементозів у кролів» є підсумком власних наукових досліджень, її зміст відповідає спеціальності 211 – ветеринарна медицина галузі знань 21 – ветеринарія. Вибір методик досліджень та інтерпретація отриманих результатів свідчать про те, що дисертант володіє ними досконало і досягнув поставленої у роботі мети.

Визначення мети дослідження відповідає актуальності теми та її науково-практичному значенню і витікає із назви роботи. Наведені у дисертації об'єкт та предмет досліджень відповідають основним напрямкам роботи.

Обґрунтованість наукових досліджень, висновків і рекомендацій дисертації та їх вірогідність підтверджується відповідним методичним рівнем поставлених експериментів, логічністю та послідовністю виконаних етапів досліджень, відповідністю поставленій меті і завданням роботи обраних методів з використанням достатньої кількості тварин та виконаних експериментів.

Наукові положення роботи обґрунтовані, а з наведених результатів досліджень, їх апробації у виробничих умовах і отриманого ефекту випливає практична цінність дисертаційної роботи.

Повнота викладення одержаних результатів в опублікованих працях. Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані у дисертації, викладені у 9 наукових працях, у тому числі: 3 – наукові фахові видання України та одна стаття у науковому виданні України, що включене до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, 5 – тези і матеріали конференцій,.

Матеріали дисертаційної роботи достатньо апробовані, доповідались і були схвалені на науково-практичних конференціях різного рівня.

Недоліки в оформленні дисертації, зауваження, питання та побажання. Поряд з наведеними перевагами та надбаннями роботи у процесі знайомства з нею виникло ряд зауважень та питань, на які автору необхідно надати пояснення:

1. Виходячи з чого у своїх дослідженнях використовували саме зазначені мінеральні елементи?

2. Згідно Вимог до оформлення дисертації (наказ № 40 Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р.), за структурою анотації розміщуються після титульного аркушу (перед змістом). Її складовою є «Список опублікованих здобувачем праць за темою дисертації», який наводиться після ключових слів. Обов'язковим додатком до дисертації є «Відомості про апробацію результатів дисертації».

3. У роботі зазначено «Умови утримання тварин і всі маніпуляції проведені з тваринами відповідали вимогам «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментальних і наукових цілей» (2006) та «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах», ухвалених Першим національним конгресом з біоетики» (Kyiv, Ukraine, 2001)». Однак, підтвердженням цьому повинен бути висновок комісії з біоетики.

4. Вами відмічено позитивний вплив біологічно активної добавки «Гуміном плюс». А який механізм її дії на дослідних тварин – лактуючих самок та молодняк?

5. В «АНАЛІЗІ І УЗАГАЛЬНЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» обговорюються зміни, які може спричинювати порушення обміну мікроелементів в організмі тварин за мікроелементозів. Але ж у Ваших дослідженнях відмічено, що «Клінічні показники кролів під час проведення відбору біологічних матеріалів знаходились в межах фізіологічних норм»?

6. Пункти «Висновків», особливо №7 та №8, є об'ємними та громіздкими, тож їх слід скоротити і зробити більш лаконічними. Пункт №9 – це не висновок, а констатація факту, тож його слід вилучити.

7. Наведені у Ваших дослідженнях раціони є цілорічними, чи відрізняються сезонно?

Як дискусійні питання та побажання, на окремі з яких теж необхідні пояснення чи додаткові уточнення:

1) Складовою назви роботи є «обґрунтування діагностики», тоді як мети – «удосконалення»?

2) У кролів – волосся чи шерсть?

3) Замість «день» доцільніше використовувати «доба», а замість «вага» –

«маса».

4) За використання порядкових числівників, позначених арабськими цифрами, додають нарощення (відмінкові закінчення): на одну букву – якщо закінчення на дві голосні (35-й – стор. 47, 1-й абз. і далі по тексту) і на дві букви – якщо закінчення на приголосну та голосну (30-ти – стор. 55, останній абзац і далі по тексту).

5) Термін «рандомно» не є науковим, особливо при описанні методики.

6) Висновки до розділів доцільніше робити пунктами.

7) Виходячи з того, що матеріали дисертації використовуються в науково-дослідній роботі під час викладання дисциплін у закладах вищої освіти, то у «Пропозиціях» необхідно рекомендувати їх до впровадження до навчального процесу.

Крім того, робота має певну кількість не зрозумілих та невдалих висловів, символів і скорочень (НВЛ? – стор. 6, 2-й абз.; стор. 51, останній абзац, «розроблення» замість «розробка» – стор. 17, останній абзац, «кроленят» замість «крольчат» (стор. 70, табл. 3.6); тавтологія – стор. 51, 1-й та 2-й абзац), описок та неточностей (упорядкувати використання «раза», «рази» та «разів» і символів при написанні тексту – тире, дефіс, мінус і т. і.), різне написання назв мінералів («Манган, манган, марганець», «мідь, Купрум, купрум» та ін. по тексту).

Не позбавлена робота й граматичних та орфографічних помилок у вигляді пропущених, чи, навпаки, зайвих знаків пунктуації.

Однак, зазначені вище зауваження, дискусійні питання та побажання не є принциповими чи критичними, не знижують цінності роботи і не впливають на цілком позитивне враження від неї.

Загальний висновок. Враховуючи актуальність теми, наукову новизну, практичне та теоретичне значення, методичний рівень та обсяг проведеної роботи, аналіз і інтерпретацію отриманих результатів, їх апробацію та висвітлення у наукових працях вважаю, що дисертаційна робота *«Науково-експериментальне обґрунтування діагностики і профілактики мікроелементозів у кролів»* є завершеною науковою працею, відповідає

вимогам наказів Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 759 та від 31.05.2019 р. «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40» і Постанові Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – **КОРНІЙЧУК Юлія Василівна** – заслуговує на присудження освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина галузі знань 21 – ветеринарія.

Офіційний опонент:

доктор ветеринарних наук, професор,
професор кафедри ветеринарної
хірургії і репродуктології
Дніпровського державного
аграрно-економічного університету

Павло СКЛЯРОВ

7.02.2024 р.

